თხშაბათი, 27 ოკტომბერი, 1904 წ. 1877 წელიწადი ოც-და-მერვე 1904 ოთხშაბათი, 27 ოკტომბერი, 1904 წ.

გაზეთის ფასი:

12 თვით . .	10 მ. — კ.
11 ,, . .	9 ,, 50 ,,
10 ,, . .	8 ,, 75 ,,
9 ,, . .	8 ,, — ,,
8 ,, . .	7 ,, 25 ,,
7 ,, . .	6 ,, 50 ,,
6 ,, . .	6 ,, — ,,
5 ,, . .	5 ,, 50 ,,
4 ,, . .	4 ,, 75 ,,
3 ,, . .	3 ,, 50 ,,
2 ,, . .	2 ,, 75 ,,
1 ,, . .	1 ,, 50 ,,

ივერია

№ 245 ყოველ დღიური საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი № 245

წლიურის ფასის ნაწილ-ნაწილად შემოტანის ვადა

1. ხელის მოწერის დროს— 5 მ. და თებერვლის 1-ს— 5 მ.

2. ხელის მოწერის დროს— 4 მ., მარტის 1-ს— 3 მან. და მარტამბისთვის 1-ს—3 მ.

3. ხელის მოწერის დროს— 3 მ, მარტის 1-ს—3 მ. თებერვლის 1 ს—2 მ. და ენკენისთვის 1-ს—2 მ.

ვინც ამ ვადაზედ ფულს არ შემოიტანს, გაზეთის გაგზავნა მოეხსპობა.

გაზეთი „ივერია“

1-ლ ნომრებიდგან წლის დამლევამდე ჯდირს **2** მან. **75** კაპ. სოფლის მასწავლებელთა და სელოსნათვის,—1 მან. 50 კაპ.

ტელეფონი № 63. წარმ. № 3.

სახალხო თეატრი

ოთხშაბათს, 27 ოკტომბერს, 1904 წ.

ქართულ დრამატიულ დასის-მიერ

ბ-ნ **ვლ. ალექსი-მესხიშვილის** მონაწილეობით

წარმოდგენილი იქმნება

პირველად

ახალი მოძღვრება

დრამა 4 მოქმ. და 7 სურ. ბარტატისა, თარგ. კანდელაკის მიერ.

მონაწილეობას მიიღებენ: ქ-ნნი ან. ობაშიძე, ა. კარგარეთელი, ნატალია მესხი, ნ. ჩხეიძე, ნებიერიძე, ჯავახიშვილი და სხვ.; ბ-ნნი: ვლ. ალექსი-მესხიშვილი, კ. მესხი, სვიმონიძე, გედევანოვი, ივანიძე, იმედაშვილი, შათირიშვილი, შალიკაშვილი, სარჯველაძე, მატარაძე, იორდანაშვილი და სხვ.

დასაწყისი საღამოს 8 საათზედ.

ადგილების ფასი დაკლებულია.

მზადდება წარმოსადგენად: «იულიოს კეისარი», «ლალატი» და სხვ.

ამხანაგობის დირექცია.

მორგი რეკისორი კ. მესხი.

ტფილისის სახალხო თეატრი.

ოთხშაბათს, 27 ოკტომბერს,

გაიმართება ქართულ დრამატიულ საზოგ. დასის-მიერ ქართული წარმოდგენა.

წარმოდგენილი იქმნება

ახალი მოძღვრება

დრამა 4 მოქმ. და 7 სურ., ბარტატისა, თარგმ. კანდელაკის მიერ.

მონაწილეობას მიიღებს მთელი დასი.

ანტრეპრიზა საიმპერ. თეატრის არტისტის

ლ. დ. დონსკოისა

სუთშაბათს, 28 ოკტომბერს,

პეტროვა-ზვანცევის მონაწილეობით

წარმოდგენილი იქმნება

უკანასკნელად

ვერტერი

ოპერა 4 მოქმ., მუსიკა მასსენეისა.

ფასები ჩვეულებრივია.

დასაწყისი 8 საათზედ.

პარასკევს, 29 ოკტომბერს,

ლ. დ. დონსკოის მონწილეობით

წარმოდგენილი იქმნება

ნერონი

მუსიკა რუბინშტეინისა.

მზადდება წარმოსადგენად პირველად «M-lle ფიფი», 1 მოქმ., მუსიკა ც. კიუისა; ამ ოპერასთან ერთად წარმოდგენილი იქმნება «სევილიერი დალაქი».

ბილეთები იყიდება.

გამგე ი. კედელერი.

გამოვიდა ახალი

კატალოგი

წერა-კითხვის საზოგადოების მაღაზიის წიგნებისა. მსურველთ შეუძლიანთ მოითხოვონ უფასოდ წიგნის მაღაზიებში.

დოქტორი მედიცინისა

გ. ა. ახვერდოვი

სპეციალისტი ვენერიულ ავადმყოფობისა და სიფილისისა. მიიღებს ავადმყოფებს დღეით 12—1 საათამდე, საღამოთი 6—9 საათამდე.

კუკია, სემიონოვის ქუჩა, № 20.

(30—23).

ოქტომბრიდან გამოვა სელასნლად

საუმწყალო ნახატებიანი ჟურნალი

„ჯეჯილი“

იმავე პროგრამით ტ. იმავე რედაქტორობით

წლიური გაშოგზმის ფასი 4 მ., ქალაქ კარგად 5 მან.

ქართველნი მკურნალნი:

გედევანიშვილი მიხეილ,—ფორდანგის ქუჩა, № 16, საკუთარი სახლი. სადამოს 6—7 საათამდე.

ბაქალიშვილი კონსტანტინე ალექსანდრეს ქუჩა. სახლი მიდლიანის, № 5

ბაბილის ექიმი ნ. ტყეშელაშვილი იღებს ავადმყოფებს 9 საათიდან სადამოს 5 საათ., ოდეკის ქუჩა, № 31.

ბაბაშვილი ბრიგოლ,—ეოჩუბების ქუჩა, № 19.

ვაფაძე სპირიდონ. პეტერბურგის ქუჩა საკუთარი სახლი.

დიასამიძე ალექსანდრე,—დორასმეფლნიკოვის და ბარონის ქუჩის კუთხე, ფოსტის ბინდანბარ მესხიშვილის სახლი, № 18, იღებს ავადმყოფებს დღეით 9—11 და საღამოთი 6—8-დე.

პირველი კერძო სამკურნალო

ექიმის ნავასარდიანისა

(კუკიაში, ვორონცოვის ძეგლის პირდაპირ) ავადმყოფთ იღებენ ექიმნი ყოველ დღე, კვირა დღეებს გარდა.

დილაობით:

უ. მ. ჩიტოფანი. 9 საათიდგან 10 საათამდე თვალისა. შინაგანისა და ნერვების ავადმყოფობისა.

მ. ბ. ავეტისიანცი. 11—12 საათამდე—კანისა, და ვენერიულ ბრურგიულ ვადმყოფობისა

ზ. ი. ბაბანასოვი. დილის 11—12 საათ. ქალისა და ბავშვთა ავადმყოფობანი.

კ. ი. ბაქალიშვილი. 12—1 საათ. ყელისა ყურისა და ცხვრის სტეკიბისა.

ბ. ა. თარხანოვი. 1—1½ საათ. შინაგანის და ბავშვებისა.

ა. ბ. კარაპეტიანცი. 1—1½ საათ. შინაგან და ბავშვების ავადმყოფობისა—ხამშაბათით, ხუთშაბათობით და შაბათობით.

ბ. ნოლოდაშვილი. 9—11 საათამდე კბილების ავადმყოფობანი.

ქალი ექიმი **ა. ი. ზჩეკანინა.** 1½—2 საათ. ქალისა და საბებია ავადმყოფობისა.

საღამოობით:

მ. ა. თარხანოვი. 7½—8 საათ. ბავშვებისა და შინაგანი ავადმყოფობანი.

ბ. ა. არდაზიანი. აწარმოებს მიკრო-ქიმიურ და ბაქტერიოსკოპიულს გამოკვლევას. 7 საათ.

ს. ტ. არეანიტაკი. 11—1 ს. უკეთებს სახლში და მსურველთ მასსაკს», აუცრის ყვავილს გამართავს საექიმო გიმნასტიკას ექიმის დანიშნინო.

რჩევა-დარიგებისა და რეცეპტების დაწერის ფასი ათი შაური, დარიბთათვის უფასოდ; ფასი კანსილიუმისა და ოპერაციებისათვის—მორიგებით.

დირეკტორი სამკურნალოსი დოქტორი **ძ. ბაქალიშვილი.**

Первая частная лѣчебница д-ра *Навасардіана*. Тифлисъ противъ памятн. Воронцова.

ფლ.

ომის ამბები

დე

*** **ქართული წარმოდგენა.** მოვაგონებთ ჩვენს მკითველებს, რომ დღეს, 27 ოკტომბერს, სანაზინო თეატრში, ქართულ დრამატიულ დასის მსახიობთაგან წარმოდგენილი იქმნება «ახალი მოძღვრება», ბარრეტისა. ამ სეზონში ამ სადამოს პირველად მიიღებენ მონაწილეობას წარმოდგენაში ქ-ნი ნინო ჩხეიძე და ბ-ნი ვ. ს. ალექსი-მესხიშვილი. მერკიას როლს შესასრულებს ქ-ნი ნ. ჩხეიძე, მარკოზს დიდებულიძისას—ვლ. ს. ალექსი-მესხიშვილი და ნერონისას – კ. მესხი.

*** **სალამო შორეულ ადმოსავლეთიდან.** ტფილისის გაზეთებში დაბეჭდილია დეპეშა შორეულ ადმოსავლეთიდან: «გულითადს სალამს ვუძღვნით ნათესავთა, ნაცნობთა და ამხანაგთა. კაპიტანი ყორლანოვი, შტაბს-კაპიტანი თავ. სუმბათაშვილი, შორეჩიკები თავ. გედევანიშვილი და მეტუკე.

*** **ქალაქის საბჭოს კრებაზედ,** გუშინ-წინ, 25 ოკტომბერს, სხვათა შორის, დადგენილ იქმნა, რომ ხოლერიით მკვდართათვის, თუ ვინიცობაა ქალაქშიაც გაჩნდეს ეს სენი, სასაფლაო გაკეთებულ იქმნას ნავთლუღის ზემოდ, ქალაქს გარედ.

*** **აფთიაქის დაარსება დიდუბეში.** 24 ოკტომბერიდგან დიდუბეში, ელისაბედის ტუჩაზედ, იმ ადგილის მახლობლად სადაც საიუბილიო გამოფენა იყო, ადგ. თუთაევის სახლებში, ქუთაისელმა ი. ზნეიდერმა დააარსა აფთიაქი, რომელმაც მოქმედება უკვე დაიწყო. საგანგებოდ არჩეულმა კომისიამ, ექიმის ბრძანებელის ხელმძღვანელებით, დაათვალიერა ამ დღეებში ეს აფთიაქი და მოიწონა. ამით დიდუბის მცხოვრებთ დიდი შეღავათი მიეცათ, რადგანც აქამდე აფთიაქისთვის შუა ქალაქში უნდა ერბინათ.

*** **კრებაზედ სასოფლო-სამეურნეო** საზოგადოების კრება დანიშნულია პარასკევს, 29 ოკტომბერისათვის. კრებამ უნდა განიხილოს მომდინარე საქმეები.

*** **მომულების საჯარო გაჭრობა.** 14 დეკემბრისათვის სახელმწიფო საადგილ-მამულო ბანკის ტფ. განყოფილებაში დანიშნულია საჯარო ვაჭრობა ტფილისისა, ქუთაისისა, განჯისა და ერევნის გუბერნიის იმ მამულებისა, რომელთა პატრონთაგან ხვედრი ფული არ შეუტანიათ ბანკში.

*** **ეკლესიის კრება.** 22 ოკტომბერს ფოთის სადგურზედ, მე-2 კლასის დარბაზში, ამდმოაჩინეს, რომ ფოთელ ჯვრის საზოგადოების ეკლესიის ძირი ვიდაებსაც ამოუჭრიათ და [illegible] წაუღიათ.

[illegible]

აკაკის ჯანმრთელობის მდგომარეობა.

22 ამ თვისას, [illegible] ავად გაჰხდა. ხან მოკლე სისველის შემდეგ ოგრანო თავის ტკივილი, თავის ბრუ და რამდენისამე საათის შემდეგ მარცხენა თვალის ზედა ქუთუთოს და მარჯვენა ლოყის მსუბუქი სიდამბლე მოუვიდა.

ამ ხანად ავადყოფის მდგომარეობას ტოტად უკეთობა ეტყობა, მაგრამ სრულის განკურნებისათვის საჭიროა ხანგრძლივი ექიმობა.

თუ რაიმე ცვლილება მოხდება ავადყოფობის მიმდინარეობაში, თავის დროზედ ვაუწყებთ საზოგადოებას.

ექიმები: მიხეილ კეკელიძეშვილი,
ვასტანგ მუსხელიშვილი,
ვასტანგ დამიანიძე,
ალექსანდრე დასხალაძე.

საღამოს 8 საათი, 25 ღვინობისთვეს 1904 წელს.

ქუთაისის ახალი ამბები

ეროშიმის მოკვლის საქმე. პარასკევს, 29 ოკტომბერს, ქუთაისის ოლქის სასამართლო გაარჩევს ოზურგეთის მაზრის მცხოვრებთა: გიორგი დოლიძისა, ივლიანე წულაძისა, დიმ. და მათე (ოკოვე დავთი) ნარსიანთა და დმ. ფირცხალავაშვილისა საქმეს. ყველა ამათ ჰბრალდებათ თედორე არაშიძის მოკვლა. მკვლელობის მიზეზი ისა ყოფილა თურმე, რომ თედორე არაშიძეს პოლიციის სიდაუმლო აგენტადა სთვლიდნენ.

*** **ქუთაისის დრამ. დასი ბათუმში.** 3-სა და 4 ნოემბერს ქუთაისის დრამატიულ დასის მსახიობნი, ვ. ალექსი-მესხიშვილის ხელმძღვანელობით, ბათუმში წარმოდგენას გამართავენ. წარმოადგენენ პროტოპოპოვის „ცხოვრების ძალა“-სა და ბარრეტის „ახალ მოძღვრებას“. წარმოდგენაში ქ-ნი ნინო ჩხეიძეც მიიღებს მონაწილეობას.

*** **ჯარიმის ბატება.** «ნოვ. ობზორ.»-ს სიტყვით, ქუთაისის ოლქის სასამართლოს შემდეგი დეპეშა მოსვლია მუკდენიდგან პოლკოვნიკ მადრატოვისაგან: «ვთხოვთ გამომიგზავნოთ მუკდენში იმ რაოდენ ინსიმეს ძის ღლონტის საქმის შირი (კოპია), რომელიც გასასამართლეს 1892 წელს, რიგანგანაც ღლონტმა ომში დიდი მამაცობა გამოიჩინა და, უმადლეს მანიფესტის ძალით, ჯარიმა უნდა ეპატიოს“. როგორც ადმოჩნდა, ხსენებული ღლონტმ, ერმილე წერეთელთანა და სვებთან ერთად, ჰბრალდებოდა კონსტანტინე ჩიკვაიძის გაძარცვა და ქელიშის მონასტრის დარბევა, რაზედაც ქუთაისის ოლქის სასამართლოს გადაწყვეტია ყოველისავე უფლება-უნორატესობის ჩამორთმევა და 12 წლით მადნებში მუშაობა.

† მარიამ კერესელიძისა

(ნეკროლოგი)

სამწუხარო ამბავი მოგვიტანა «ივერიის» №-241 №-ში. მარიამ ივანეს ასული კერესელიძისა 21 ოკტომბერს მიიბარეს შავს მიწას თავის საგაზეთლოში, ს. ახრისშიო. ეს ამბავი სწორედ რომ მწუხარების და ნაღვლის ამშლელია საზოგადოთ ყოველ ქართველისათვის და განსაკუთრებით მის პირად ნაცნობებისათვის. მე გავიცან მათე კერესელიძისა ოჯახი და მასთან დედა ამ ოჯახისა განსვენებული მარიამი სწორედ იმ დროს და იმ ჰასაკში, როდესაც მოზრდილ თაობის თვითეული კეთილი საქციელი, თვითეული პატრიოტული სიტყვა მოქმედება ღრმა შთაბეჭდილებას ახდენს ნორჩ ქმნილებათა გონებაში და ეს შთაბეჭდილება, მუდამ წაუშლელი, შეუცვლელათვე რჩება ადამიანის გულის სიღმეში. განსვენებულის ოჯახი გიგვიცნო 1880 წ. მაშინდელმა საოსტატო სემინარიის ქართველ ენის მასწავლებელმა არ. ვ. ქუთათელაძემ. ჩემთან ერთად იყვნენ ჩემი ამხანაგებიც: განსვენებული ლადო ალნიაშვილი, სპირიდონ მათიკაშვილი და ალექსანდრე ნათაძე. ამ გაცნობის დღიდგან ყოველ კვირის ხან მათე კერესელიძის ოჯახში ვიკრიბებოდით და ხან სოფრომ მგალობლიშვილის ოჯახში, სადაც იმადებოდა და ხორციელდებოდა იმ დროს ყოველგვარი ახალი აზრი და ფიქრები, მიმართული ჩვენის ქვეყნის გასაუმჯობესებლად და ჩვენის ხალხის დასახმარებლად. აქ ვარჩევდით, თუ რანაირად მოგვეწყო ენის მასწავლებელმა არ. ვ. ქუთათელაძემ. ჩემთან ერთად იყვნენ ჩემი ამხანაგებიც: განსვენებული ლადო ალნიაშვილი, სპირიდონ მათიკაშვილი და ალექსანდრე ნათაძე. ამ გაცნობის დღიდგან ყოველ კვირის ხან მათე კერესელიძის ოჯახში ვიკრიბებოდით და ხან სოფრომ მგალობლიშვილის ოჯახში, სადაც იმადებოდა და ხორციელდებოდა იმ დროს ყოველგვარი ახალი აზრი და ფიქრები, მიმართული ჩვენის ქვეყნის გასაუმჯობესებლად და ჩვენის ხალხის დასახმარებლად. აქ ვარჩევდით, თუ რანაირად მოგვეწყო ენის მასწავლებელმა ქართული სკოლა. ეს ფული ამა თუ იმ ქართულ დაწყებულების გასამაგრებლად, ანუ ეკურნალის ხელის მომწერლების გასამრავლებლად და სხვანი. ყველა ამ პატიოსანს მისწრაფებაში მარიამ ივანეს ასულს, ანუ, როგორც მაშინ ვუწოდებდით, «ჩვენს მაშოს» პირველი ადგილი ეკავა. მის წინაშე ჯარს ადგილი არა ჰქონდა. რასაც კი ამოიკითხავ და დაამახინჯებს რედაქტორი; ჭგავს, კი გუნებაზე ბრძანებულია, ან უფასოდ დაგიბეჭდათ, თუ კეთილ ინება და გაუშვა დასაბეჭდათ. შემდეგ აწყობიდ ფურცლების ხელს უთავებენ ასოთა-ამწობნი და კორექტორი, რომელთა წუალობით ხშირად გმირის ნაცვლად კითხულობ ვირს და ორის ნაცვლად ღორს. ამ რიგად. ქართველ მწერალს კალმის ყოველ აღებაზე თვალ-წინ ესახება ორი საშიში ლანდი: ზეადი რედაქტორი და სასტიკი ტანეიმისტერი, ეს ორი გაუვლი სკილა და ხარიბდა. ამათ შიშს წინ და წინ შეუპყრია ავტორი, იგი სცდილობს გადაფაროს ბურუსი და ამ რიგად გაბაროს რაიმე აზრი, მაგრამ ხშირად ვერ ახერხებს ამას, მეტადრე ნორჩი, გამოუცდელი კალამი, და ეშმის მახეში. ამ გვარ პირობაში იჩაგრება გრძნობა, იჩლუნგება გონება და ეკვეცება ფრთები ოცნებას და აღმფერნას, იბადება ქვეყნთა ნაწარმოება მშრალი, უფერული და დაკვიცრული.

მაგრამ იქნებ გგონიათ, თუ ამით თავდება ავტორის წამებანი! უარესი წინაა. მეტადრე, თუ ავტორი ნიჭიერია, მართლმოყვარე და ჰირადმთქმელი. ამისთანა კაცს მტრები ბევრი ჰყავს. როგორც მწყერს მიმინო და კაკაბს შეეგარდნენ, ისე დალტრიალიენებენ თავზე ამათ ნაწარმოებს ჩვენი ცრუ და ვითომ კრიტიკოსები, ამხედრებულნი ან პირადი მტრობით ან სხვების წაქეზებითი, და როგორც კი დაიბეჭდება რიგიანი რამ, მაშინვე წვდებიან ყელში. უნდა ნახოთ, რა რიგ ირჩევენ იმ ნაწარმოებს, რა ლანძღვა-თრევით შეამკობენ მას! ეს მათი კილო და «ლამაზი» სიტყვები შეშურდებათ ხოლმე თვით ავლაბრის კინტოებსაც კი. ეჰ, ვინ იცის რამდენ ნიჭიერს და მშრომელ ახალგაზდას მოუწამლეს სული და მოუშხამეს სიცოცხლე ჩვენმა ზოგიერთმა რედაქტორებმა, ტვინემისტრებმა და „კრიტიკოსებმა“! რამდენს აწყვეტინეს ბედი, რამდენს აიღებინეს ხელი მწერლობაზე!... და მართლაც, უნდა იყო იშვიათი ნიჭის, ბუნების და მხნეობის მქონე ადამიანი და მასთან გატაცებით უნდა გიყვარდეს მწერლობა, რომ არ შეუშინდე ამ გვარ ხუნდებს, ინკვიზიტორთ და არ გაგდო ხელიდან კალამი მბრძოლი, ბოროტებისა და სიმართლის მდალდებელი.

მართალია, არიან ჩვენში იმ გვარი «კრიტიკოსები», რომელნიც ზოგიერთ ჩვენს მწერლებს ნათლავენ გენიოსებად და ზოლა მოპასანებზედაც კი მაღლა აყენებენ, მაგრამ ჩვენ გეყავს სახეში ეს შემარიტი მწერალნი და არა უმეცარ-უნიჭონი და მათი მეგობარ-კლაკიორები.

ვის უდავს თავზე მძიმე უღელი ქართული მწერლობისა? განათლებულ დიალომიანებს? არა, იმათ არ სცალიათ. ზოგი მათგანი უნდება კლიენტ-პაციენტებს, ზოგი ჩინოვნიკია და სახელმწიფო სამსახურში მყოფს, ორდენებით შემკულს, რაღა მწერლობა ეპიტნავებს! ზოგიც ბანკირია, ინჟენერი, ან ქალაქის მეთაური. აბა ამათ სად ცალიათ რაღაც ქართულ მწერლობისათვის!

— ნუ თუ თავისუფალი დრო არა აქვთ ამ ბატონებს?—იკითხავს ზოგიერთი. როგორ არა, მაგრამ ეს თავისუფალი დრო მათ ჭირდებათ ან ბანქოს სათამაშოთ, ან ლამაზ ფერიების საარშიყოთ.

ქართული მწერლობა კი მათ დაავიწყდათ იმ დღიდან, როცა გაიკეთეს გულზე უნიფორმატიტის შარნა და ხელთ იგდეს დიპლომი, ან როცა დაადგნენ პრაქტიკულს, გამდიდრების გზას. მართალია, მათში მოიძებნება ლამაზ-ოროლა იდეალისტი, რომელთაც კიდევ შერჩენიათ ფეხზელი სული და მსახურებენ ერთგულათ მწერლობას და საზოგადო საქმეს, მაგრამ მათი რიცხეი, სამწუხაროთ, ფრიად მცირეა, მცირე...

№ 245—1094

ᲤᲔᲚᲔᲢᲝᲜᲘ

თხზულებანი ია ეკალაძისა.

(კრიტიკული განხილვა *)

I

ეს რამდენიმე თვეა, რაც გამოვიდა საკმაო მოზრდილ წიგნათ ია ეკალაძის თხზულებანი, გამოცემა ტოროლასი. ამ კრებულის ავტორი გაჩნდა სამწერლო ასპარეზზედ ათი წლის წინათ. პირველათ სწერდა თომაანთ კობას ფსევდონიმითი, ხოლო რამდენიმე წლის შემდეგ ამოირჩია სრულიად ახალი, სხვა ფსევდონიმი, და მოინათლა ია ეკალაძეთ. რას წარმოადგენენ ამ ახალგაზდა ავტორის ნაწარმოებნი? ისინი განსაკუთრებით ბელეტრისტიკას ეკუთვნიან. ესკიზი, მოთხრობა, ამბავი, ლექსსებური ლირიკა და სურათები,—აი ეკალაძის სამწერლო ნობათი. ყველა ესენი რიცხვით 26-ია და შეიცავს 427 გვერდს.

სანამ განვიხილავდეთ ამ კრებულს, არ იქნება მეტი, შევეხოთ ოდნავ თვით ავტორსა და ჩვენს მწერლებს,—ბ-ნ ეკალაძეს, როგორც ვიცით, მიუღია ცოდნა ტფილისის სემინარიაში და მასთან განვითარებია თავი შრომით და მეცადინეობით. სიღარიბეს და ცუდ პირობებს გარდუქმნია ის ბოგანო ინტელიგენტათ. ეს 10—12 წელია დაიარება იგი კაკაესიის კუთხეებში და ქედ-წაბრილი შრომობს ლუკმა პურისათვის. ვინ იცის, რამდენი ტანჯვა, წვალება და დამცირება იგემა მან ამ ხანში! მეტადრე თუ წარმოვიდგენთ, რომ მას ტვირთად აწევან დედა, ძმები და ცოლ-შვილი. თავის ბედით და ხასიათით ია ეკალაძე მეტად წაადგეს თავის გმირებს: გენოს და დაუდგარ ტიმოთეს, ამიტომაც ისე სინამდვილით ჰყავს ისინი დასურათებული. ამ ყმაწვილთა შეგნებულ სულს სწყურია ადამიანური ცხოვრება და ფხიზელი მოქმედება, მაგრამ ვერაგი სინამდვილე ცდილობს გარდაქმნას ისინი მონათ და მანქანათ. ამ გვარ პირობაში მეტად ძნელია შეირჩინოს კაცმა თავის სანატრიონი და არ დაეცეს სულით, არ გაეტეოს იგი ცხოვრებამ. ეს სწორეთ ქების ღირსია ის პირი, თუ ამავე დროს იგი მსახურებს კალამს და შეაქვს თავისი წვლილი ქართულ მწერლობის სალაროში.

— „აშენდა საქართველო, თუ გაპაძღარი თანამედროვე «თათქარიძეები» ტახტზე არხეინათ გორაობენ და მდიდარ კაბინეტებში, თავბრუ დასხმულნი, პატრიოტულ ლექსებს გვიძღვნიან. ეჰ, რა თქვას კაცმა! გზა, გზა მიეცით, ბატონებო, მშრომელ ახალგაზდობას! ნუ უზშობთ კეთილ მისწრაფებას! მაგრამ... თითოეულს ჩვენგანს ბირადობის მეტი არა გვახსოვარა“... გაიძახის მწერალი ეკალაძის მოთხრობის გმირი გენო. მართლაც, გმირობა ის კი არაა, რომ განცხრომა-ფუფუნებაში მყოფმა თავის გასართობათ დასწეროს რაღე, არა, გმირობა ისაა, რომ ებრძეი ობლათ ცხოვრების უსამართლობას, გშია, გცივა, გწყურია და ამ დროს კაკადეგ დარჩენილს აგიღია კალამი ხელში და სწერავ სამშობლოს მწერლობას შენს ტვინის და ნერვების ძალ-ღონეს. ამავე დროს წინ გეღობება ყველა—გარეშე, შინაური და ჰხუთავენ შენს მიზნებს, შენს კეთილ მისწრაფებებს. ამგვარი ყოფა ნამდვილი ტრაგედიაა. ბევრი ნიჭიერი, მშრომელი და პატიოსანი ახალგაზდა შეიქმნა მსხვერპლი ამ უსამართლობისა.

რადგან სიტყვამ მოიტანა, უნდა ვთქვათ, რომ მთელს ქვეყანაზე, არა მგონია, მწერლები იყვნენ იმგვარ სასტიკ პირობაში, როგორც საქართველოში.— მე მოგახსენებთ ეშმარიტ მწერლებზედ და არა მჯღაბნელებზედ, რომელთა რიცხვი ლეგიონია. არ შეეუდგები იმის განხილვას, თუ რა დიდ როლს თამაშობს მწერლობა ერის კულტურულ წინსვლაში. ეს როლი ორკეცია იქ, სადაც ეროვნულ სულსა და სახეს ემუქრის რაიმე ხიფათი.—ეს ყველასათვის აშკარაა, მხოლოთ სათქმელი ისაა, რომ როცა სხვა ქვეყნებში მწერალთ ჰყავთ ათი ათასობით მკითხველი და აქვთ ათი ათას მანეთობით შემოსავალი, ამ დროს ქართველი მწერლის ნაწარმოებს ძლივს კითხულობს ათასადგე კაცი, ფულად კი თითქმის არაფერი შეჰხვდა მას.

— „ჩვენი ეკონომ-გაზეთები მხოლოდ უნიჭ-უმეცართ ჰკვებავენო“, ბრძანა ერთხელ ალაკიმ, და ეს სიტყვები არაა სიმართლეს მოკლებული. თუ ყველაზედ არა, სამ წილზედ მაინც ითქმის ეგა. მართლაც, იმგვარ პირობაშია ჩვენი ეკონომ-გაზეთები და ხშირათ იმგვარ კაცებს უფარდებენ ხელში, რომ მათში ძნელათ იბოგინებენ მკოდნე და ნიჭიერი პირები. ესენი რჩებიან გარეთ, რედაქციები კი ივსება მისთანა პირებით, რომელთაც არაფერი საერთო არ აქვსთ მწერლობასთან. ადვილი მისახვედრია, თუ რა ნაყოფი შეუძლია მოიტანოს ამგვარმა ჯგუფმა. ნაყოფსაც ხომ ვმხერთ... რათ ხდება ეს? ამის მიზეზი ორია: 1) ჩვენი რედაქციების სიღარიბე და 2) ზოგიერთ რედაქტორთა სიხარბე და უმეცრება.

იმ მცოდნე ნიჭიერმა კაცებმა ძალიან უნებურად ან სულ ხელი უნდა აიღონ მწერლობაზე, ან ცალკე წიგნებად უნდა ჰბეჭდონ თავიანთი ნაწარმოები, ან ფიდის ხვეწნა-მუდარით უნდა ჰბეჭდონ რომელიმე გაზეთ-ეკონომ-ში. ჰპარავს სათვის თავის ოდნავ თავისუფალ დროს ამგვარი ადამიანი, ჰქმნის ნაწარმოებს, ანთხეს შიგ ნერვებს, გრძნობებს და აზროვნებას, ადნობს შიგ სულსა და არსებას; ნეტა რას იღებს ჯილდოდ? ანაფერს, გარდა ეაშგარებისა. ამ პირთა ნაშრომს ჯერ გადიკითხავს და დაამახინჯებს რედაქტორი; ჭგავს, კი გუნებაზე ბრძანებულია, ან უფასოდ დაგიბეჭდათ, თუ კეთილ ინება და გაუშვა დასაბეჭდათ. შემდეგ აწყობიდ ფურცლების ხელს უთავებენ ასოთა-ამწობნი და კორექტორი, რომელთა წუალობით ხშირად გმირის ნაცვლად კითხულობ ვირს და ორის ნაცვლად ღორს. ამ რიგად. ქართველ მწერალს კალმის ყოველ აღებაზე თვალ-წინ ესახება ორი საშიში ლანდი: ზეადი რედაქტორი და სასტიკი ტანეიმისტერი, ეს ორი გაუვლი სკილა და ხარიბდა. ამათ შიშს წინ და წინ შეუპყრია ავტორი, იგი სცდილობს გადაფაროს ბურუსი და ამ რიგად გაბაროს რაიმე აზრი, მაგრამ ხშირად ვერ ახერხებს ამას, მეტადრე ნორჩი, გამოუცდელი კალამი, და ეშმის მახეში. ამ გვარ პირობაში იჩაგრება გრძნობა, იჩლუნგება გონება და ეკვეცება ფრთები ოცნებას და აღმფერნას, იბადება ქვეყნთა ნაწარმოება მშრალი, უფერული და დაკვიცრული.

მაგრამ იქნებ გგონიათ, თუ ამით თავდება ავტორის წამებანი! უარესი წინაა. მეტადრე, თუ ავტორი ნიჭიერია, მართლმოყვარე და ჰირადმთქმელი. ამისთანა კაცს მტრები ბევრი ჰყავს. როგორც მწყერს მიმინო და კაკაბს შეეგარდნენ, ისე დალტრიალიენებენ თავზე ამათ ნაწარმოებს ჩვენი ცრუ და ვითომ კრიტიკოსები, ამხედრებულნი ან პირადი მტრობით ან სხვების წაქეზებითი, და როგორც კი დაიბეჭდება რიგიანი რამ, მაშინვე წვდებიან ყელში. უნდა ნახოთ, რა რიგ ირჩევენ იმ ნაწარმოებს, რა ლანძღვა-თრევით შეამკობენ მას! ეს მათი კილო და «ლამაზი» სიტყვები შეშურდებათ ხოლმე თვით ავლაბრის კინტოებსაც კი. ეჰ, ვინ იცის რამდენ ნიჭიერს და მშრომელ ახალგაზდას მოუწამლეს სული და მოუშხამეს სიცოცხლე ჩვენმა ზოგიერთმა რედაქტორებმა, ტვინემისტრებმა და „კრიტიკოსებმა“! რამდენს აწყვეტინეს ბედი, რამდენს აიღებინეს ხელი მწერლობაზე!... და მართლაც, უნდა იყო იშვიათი ნიჭის, ბუნების და მხნეობის მქონე ადამიანი და მასთან გატაცებით უნდა გიყვარდეს მწერლობა, რომ არ შეუშინდე ამ გვარ ხუნდებს, ინკვიზიტორთ და არ გაგდო ხელიდან კალამი მბრძოლი, ბოროტებისა და სიმართლის მდალდებელი.

მართალია, არიან ჩვენში იმ გვარი «კრიტიკოსები», რომელნიც ზოგიერთ ჩვენს მწერლებს ნათლავენ გენიოსებად და ზოლა მოპასანებზედაც კი მაღლა აყენებენ, მაგრამ ჩვენ გეყავს სახეში ეშმარიტი მწერალნი და არა უმეცარ-უნიჭონი და მათი მეგობარ-კლაკიორები.

ვის უდავს თავზე მძიმე უღელი ქართული მწერლობისა? განათლებულ დიალომიანებს? არა, იმათ არ სცალიათ. ზოგი მათგანი უნდება კლიენტ-პაციენტებს, ზოგი ჩინოვნიკია და სახელმწიფო სამსახურში მყოფს, ორდენებით შემკულს, რაღა მწერლობა ეპიტნავება! ზოგიც ბანკირია, ინჟენერი, ან ქალაქის მეთაური. აბა ამათ სად ცალიათ რაღაც ქართულ მწერლობისათვის!

— ნუ თუ თავისუფალი დრო არა აქვთ ამ ბატონებს?—იკითხავს ზოგიერთი. როგორ არა, მაგრამ ეს თავისუფალი დრო მათ ჭირდებათ ან ბანქოს სათამაშოთ, ან ლამაზ ფერიების საარშიყოთ.

ქართული მწერლობა კი მათ დაავიწყდათ იმ დღიდან, როცა გაიკეთეს გულზე უნიფორმატიტის შარნა და ხელთ იგდეს დიპლომი, ან როცა დაადგნენ პრაქტიკულს, გამდიდრების გზას. მართალია, მათში მოიძებნება ლამაზ-ოროლა იდეალისტი, რომელთაც კიდევ შერჩენიათ ფეხზელი სული და მსახურებენ ერთგულათ მწერლობას და საზოგადო საქმეს, მაგრამ მათი რიცხეი, სამწუხაროთ, ფრიად მცირეა, მცირე...

*) მართლ-წერა ავტორისა დაცულია. რედ.

ლიც გვიბრძანებს დავით წინასწარმეტყველის პირით: ᲒᲚᲘᲡᲬᲐᲓᲔᲡ ᲗᲐᲜᲘᲡ ᲣᲦᲐᲜᲘᲡ ᲣᲒᲝᲜᲘᲡ ᲓᲐ ᲣᲠᲬᲣᲦᲔᲡ ᲗᲐᲜ ᲒᲐᲛᲘᲗᲬᲔᲜᲔ ᲨᲔᲜ.

მღვდელი-მონაზონი ტარასი.

თეატრი და ხელოვნება

ქართული წარმოდგენა ქუთაისში. კვირას, 24 ოქტომბერს, ქუთაისის დასმა, ვლ. ალ.-მესხიშვილის გამგეობით და ქ-ნ ნ. ჩხეიძისა და ბ-ნის ვ. გუნიას მონაწილეობით, წარმოადგინა თავ. ალექს. სუმბათაშვილის ხუთ მოქმედებიანი ისტორიული დრამა «ლალატი». წარმოდგენას დიდძალი ხალხი დაესწრო, მრავალი უბილეთოდ დარჩა და ქუჩაში იდგა წარმოდგენის გათავებამდე.

წარმოდგენამ სწორედ სასიამოვნო ანსამბლით ჩაიარა და არც საკვირველია, რადგან მთავარი როლებს ასრულებდნენ: ზეინაბისას—ნ. ჩხეიძე, ოთარ-ბეგისას—ვ. გუნია, სულეიმან-ხანისას—ვლ. მესხიშვილი, ანანია გლახასი—ვ. გამყრელიძე, ბესოსი—დ. აწყურელი, გაიანეს—ნ. დავითაშვილი და რუქიანის—მ. მდივანი. ირაკლის როლს მ ა საღამოს ახალგაზდა დებიუტანტი თამაშობდა და, ვითარცა პირველი საცდელი თამაში, კარგი იყო; ეტყობა, რომ ახალ-გაზდა მსახობს გრძნობა-ტემპერამენტი შესწევს, ხოლო დიდი შრომა და მეცადინეობა კი სჭირია მოუხეშავის მიხვრა-მოხვრის გასასწორებლად.

დიდის მადლობის ღირსია ბ-ნი ვლ. მესხიშვილი, რომ იგი არ უშინდება ხარჯს წარმოდგენების უკედ მოსაწყობად, ხელოვნურის თუ ტეხნიკურის მხრით,—როგორც, მაგალითად, «ლალატზე», რომელიც წარმოდგენილ იქმნა ორის გასტროლერის მონაწილეობით და საუკეთოვო ისტორიულ ტანსაცმელებში; რა თქმა უნდა, ყოველივე ეს იაფად არ დაუჯდებოდა. სამაგიეროდ საზოგადოებაც თანაგრძნობით ეხმრება წარმოდგენებს და ერთის თვის განმავლობაში ქუთაისის საზოგადოებამ ქართულს თეატრზე გაიღო ორი ათას მანეთზე მეტი ფული.

ვუსურვებთ ბ-ნ მესხიშვილს სრულს წარმატებას, რადგან ამ ქალაქ ქუთაისში ერთად-ერთი დაწესებულება მხოლოდ ქართული თეატრია, რომელიც ქართველობას ერთად შეჰყრის ხოლმე.

ორშაბათიდან ქუთაისის მსახიობთა-თვის ლექციების კითხვა დაიწყეს ბ-ნთ: ექიმმა ი. გომართელმა—ანატომია-ფსიხოლოგიაზე და მასწავლებელმა ალ. გარსევანიშვილმა—ლიტერატურაზე და სცენის ისტორიაზე.

სტუმარი.

ნარევი

მკურნალთა სასყიდელი. გაზეთ „მატენ“-ის თანამშრომელს შეუგროვებია ცნობები იმ უდიდეს ჰოსპიტალის შესახებ, რომელიც კი ოდესმე მიულიათ ექიმებს.

ყველის ექიმმა მეკენზიმ 108,000 მანეთი მიიღო აწ განსვენებულ გერმანიის იმპერატორ ფრიდრიხისაგან ექიმობის სასყიდლად.

ექიმმა ზაგრაფოვმა მიიღო სულთანისაგან, რომელიც ცოტა-ცხელებით იყო შეპყრობილი, 8 ათასი მანეთი მხოლოდ იმიტომ რომ ქინაქინა გამოუწერა.

1871 წ. მეფე ედუარდი VII, იმ ხანებში უელის პრინცად მყოფი, საოფლეთი გაუხდა ავად. პრინცს სწამლობდა ლეიბ-მედიკი დრი გუდლი, რომელმაც 85 ათასი მანეთი მიიღო საჩუქრად პრინცისაგან.

დედოფალ ვიქტორიას ექიმებს ამ მხრივ მაინც და მაინც ბედი არ ულიმოდათ; მიუხედავად ამისა 60 ათასი მანეთი მაინც მიიღეს ყველამ ერთად, როდესაც დედოფლის უკანასკნელ წამებს დაესწრნენ.

ამერიკელმა ხირურგმა, რომელმაც მაკ-კინლეის ოპერაცია გაუკეთე, 166 ათასი მანეთის ანგარიში წარადგინა, მაგრამ ამ ანგარიშში მხოლოდ 75 ათასი მანეთი მიიღო.

ექიმებზე გაწეული ხარჯი პრეზიდენტ გარფილდის დროს უდრის თითქმის. 75 ათას მანეთს.

ექიმი პეტი მიიწვიეს ოპერაციის გასაკეთებლად პრინც არტრუელთან. ოპერაციამ ჩინებულად ჩაიარა, შმობლები სიხარულით ცას ეწვოდნენ, არ იცოდნენ რით დაეჯილდოვებინათ ექიმი. თვით ოპერაციისთვის ექიმს 700 ათასი მანეთი მისცეს, გზის ფულად უანგარიშეს 15,000 მანეთი. ამას გარდა აჩუქეს კიდევ ბრილიანტით მოკედილი ოქროს საათი, ბრილიანტითვე შეუდილი ჯოხი, რომელთა ფასი 10,000 მანეთს აღემატებოდა.

—

ქალი-მღვდელი. ქალ. ლეიჩსტერში პასტორად უკურთხებიათ მისს ჰეტრუოდ ფონ-პეტკოლდი. ინგლისში პირველი მაგალითია, რომ ქალი პასტორად ეკურთხებინოთ. როდესაც ეს ხმა მრეწლში გავარდა, ყველა რაღაც ცნობის მოყვარეობამ გიტაცა. სამე ამაშია, რომ ინგლისში კარგად იცნობენ ეგრედ წოდებულ მქადაგებელ ქალთ, მაგრამ იმის მაგალითი კი არ იცინან, რომ მთელის განსაზღვრულ მრეწლის გამგებელი ქალი ყოფილიყოს. ბოლოს ლეიჩესტერის საზოგადოება იმ დასკვნამდე მივიდა, რომ საროწმუნოება თავდაპირველად ადამიანის სულიერ მხარეს ეხება და ამ შემთხვევაში ქალი, როგორც მეტად მგრძნობიარე გულის პატრონი, უკეთესად შესძღება იმოქმედოს მრეწველზე, ვიდრე მამაკაცი.

„ᲘᲕᲔᲠᲘᲘᲡ“ ᲤᲝᲡᲢᲐ“

8 8—ᲚᲘ. თქვენი ლეტერი არ დაიბეჭდება.

ᲒᲝᲠ. ᲑᲐᲠᲐᲗᲘᲡ. თქვენი ეტიუდი მალე დაიბეჭდება.

დეპეშა

(რუსეთის დეპეშათა საააგენტოსაგან).

ᲓᲘᲚᲘᲡ ᲓᲔᲞᲔᲨᲔᲑᲘ.

25 ოᲥᲛᲔᲛᲑᲔᲠᲘ.

ᲡᲢᲝᲛᲑᲔᲠᲚᲘ. კერძო ფლოტის გემმა «იარსლავმა», ნახშირით და წყლით დატვირთულმა ბალტიის ესკადრისათვის, სრუტეები გაიარა.

ᲯᲐᲠᲘᲦᲘ. სამხედრო მინისტრი რჩება ავდმყოფობისაგან. ჰფიქრობენ, ის 26 ოᲥᲛᲔᲛᲑᲔᲠᲘ მინისტრთა საბჭოში დაესწროს.

ᲙᲘᲔᲕᲘ. ქალაქის გამგეობამ გადასწყვიტა, აძლიოს ქალაქის გამგეობაში მსახურთა სახლობებს, რომელნიც გაიწვიეს სამსახურში შორეულ აღმოსავლეთს, ნახევარი ჯამაგირისა ომის გათავებამდე. ომის შემდეგ ნება ეძლევათ ისევ დაუბრუნდნენ სამსახურს ქალაქის გამგეობაში.

ᲚᲝᲜᲓᲝᲜᲘ. (რეიტერი). მინისტრთა საბჭოს კრება იყო, დაესწრნენ ყველა წევრნი კაბინეტისა.

ᲡᲢᲝᲛᲑᲔᲠᲚᲘ. (პიორო). პორტომ პასუხი გასცა სახელმწიფოებს ნოტის შესახებ. პორტა არ თანხმდება, რომ გარეშე სახელმწიფოთა აფიცრების რიცხვს მოიმატოს, მაგრამ ვენიდან და პეტერბურგიდან მიიღო პასუხი, რომ აუცილებელია მომატებაო.

26 ოᲥᲛᲔᲛᲑᲔᲠᲘ

ᲞᲔᲢᲔᲠᲑᲣᲠᲒᲘ. უმაღლესი ბრძანება უმართებელს სენატსა: «საჭიროდ ვცანით რა, როგორც შორეულ აღმოსავლეთში მომქმედ ლაშქრის ნაწილების, აგრეთვე ომს გარე მყოფ ლაშქრის ნაწილების შევსება, ამას გარდა შევსება სამხედრო-სამკურნალო დაწესებულებათა და მოწვევა სათადარიგო აფიცრებისა და ექიმებისა, ჩვენ ვუბძანებთ სამხედრო მინისტრს, მოახდინოს ამის შესახებ საჭირო განკარგულებანი. ამასთანავე ვბრძანებთ, მოიწვიონ საჭირო რიცხვი აფიცრებისა და ექიმებისა — პეტერბურგისა, ვილნოსა, ვარშავისა, კიევისა, ოდესისა, მოსკოვისა, ყაზანისა და კავკასიის სამხედრო ოლქებიდან და დონის ჯარის ოლქიდანაც. უმართებელესმა სენატმა მოახდინოს ამის შესახებ ჯეროვანი განკარგულება». ნამდვილზედ საკუთარის ხელით მისის იმპერატორებისის უდიდებულესობისა მოწერილ არს: **ᲜᲘᲙᲝᲚᲝᲜᲘ.** მიცემულ არს ცარსკოე სელოში, 22 ოᲥᲛᲔᲛᲑᲔᲠᲘ 1904 წელსა.

ᲛᲣᲜᲮᲔᲜᲘ- (რეიტერი). რუსის და იაპონიის ჯარები სდგას ბენძიაპუძიდან ადმოსავლეთით ლიაოხემდე. დასავლეთისაკენ ისე ახლო-ახლო სდგანან ერთმანეთზე ჯარები, რომ ერთმანეთს ქვასაც კი მიუწვდენენ. რუსის შუბლის ჯარი ხუანშუნძში აყენებს «ვანპოსტებს» ბეინარის იქითა, ორთავე ლაშქრები ჯერ კიდევ ამაგრებენ პოზიციებს. ოდნავ თუ დაატყეს ერთმანეთს რაიმე მოძრაობა, მაშინვე ზარბაზნის სროლა ასტყდება ხოლმე. რუსები ისვრიან ექვს დიუიმიან ზარბაზნებითა, რაც უნდა აწუხებდეს იაპონელებსა. რუსები დარწმუნებულნი არიან, რომ შეიმაგრებენ პოზიციებსა.

ᲙᲘᲚᲝᲜᲘ. (რეიტერი). მოვიდა ყინულის მჭრელი გემი «ერმაკი», რომელსაც სამხედრო ბაიალი არ ჰქონდა. იმის ნება დართეს, შეიყვანონ დოკში ზიანის დასათვალიერებლად. ზიანის გაკეთების ნება არ მიუცეთ. «ერმაკი» რეველს მიდის.

ᲡᲐᲦᲐᲛᲝᲡ ᲓᲔᲞᲔᲨᲔᲑᲘ.

26 ოᲥᲛᲔᲛᲑᲔᲠᲘ.

ᲞᲔᲢᲔᲠᲑᲣᲠᲒᲘ. ებოძათ წმ. გიორგის ორდენი მე-3 ხარისხისა გენ.-ლეიტ. აღმოსავლ.-ციმბ. მსროლელთა დივიზიების უფროსეს; მე-4-ისას ფოკს და მე-7-ისას კონდრატენკოს; წმ. ვლადიმერისა მე-2 ხარისხისა: შორტ-არტურის მეციხოვნეთა უფროსს გენ.-ლეიტ. სმირნოვს და ციხის არტილერიის უფროსს გენ.-მაიორს ბელოს; წმ. ანნასი 1-ლის ხარისხისა მახვილებით: სმირნოვს, ფოკს დ ბელოს.

ᲓᲐᲚᲜᲘ, 26 ოᲥᲛᲔᲛᲑᲔᲠᲘ. (რეიტერი). «დეილი მაილი» იუწყება, რომ იაპონელთა ზარალი იმ ომსა და ბრძოლაში, რომელიც ამ ბოლოს დროს იყო შორტ-არტურის მახლობლად, 1100 კაცამდე იქნებაო. მათ შორის 500 კაცამდე მოკლულიაო.

ᲩᲘᲤᲣ, 25 ოᲥᲛ. (რეიტ.) ჩინურმა ნავებმა ერთხელ კიდევ მოახერხეს ალეის გარღვევა და სანოვაგით დატვირთულნი მივიდნენ შორტ-არტურს 19 ოᲥᲛᲔᲛᲑᲔᲠᲡ. ეს სასიხარულო ამბავი მოიტანეს აქ ნავმა, რომელიც შორტ-არტურიდან მოვიდა დეპეშებით ატაურ საელჩოს სახელმაზედ. სანოვაგე იყიდა რუსეთის ელჩმა თიანძინს. ნუზდ-სურასათის მოტანამ ციხეში ადტაცებული სიხარული გამოიწვია იქ. ექვსი საკვირო ფირმა დიდს ფულსა შოულობს მით, რომ ალეას არღვევს და სურასათი შეაქვს ციხეში. სამს ნავში ერთი იაპონელი ჩაუვარდებათ ხოლმე ხელში, მაგრამ ამ ზარალს ადვილად აინაზღაურებენ ხოლმე იმ მოგებით, რომელსაც დანარჩენი ნავები აძლევს. ამერიკელთა სამი საექსპორტო ფირმა ჩიფუში მუდმივს ურთიერთობაშია რუსეთის კონსულთან. ამ ფირმებმა დიდძალი ნუზდ-სანოვაგე გაჰყიდეს შორტ-არტურისათვის. ციანოკუოის გერმანელთა ორმა ფირმამ სამის ნავით მოიტანეს შორტ-არტურში თოფ-იარაღი და ტყვია-წამალი. — მოვიდა ინჟენერი, რომელსაც დაუკლია კორეია. ის ამბობს, რომ ხარბინში 4000 ჯარის-კაცია რუსებისაო. გაამაგრეს ქალაქის ერთი უბანი და გამუდმებულს ურთიერთობაში არიან ვლადივოსტოკთან. წამოსასხსამნი და ფეხსაცმელი, ჩემის აზრით, საკმაოდ ვერ ოფარავს სიცივისაგან იაპონელთათა. ჩრდილო მანჯურიაში ისეთი სიცივეებია, რომ ძალიან უნდა აწუხებდეს ჯარსაო.

ᲡᲢᲝᲛᲑᲔᲠᲚᲘ, 25 ოᲥᲛ. (რეიტ.) კერძო ფლოტის გემმა «ვიარნაგემ», ქვანახშირითა და სურსათით დატვირთულმა, გაიარა ბოსფორის სრუტე და გაემართა ხმელთა შუა ზღვისაკენ.

ᲡᲢᲝᲛᲑᲔᲠᲚᲘ. მტკიცდება, რომ ადრიანოფოლის ვალის არიფ-ფაშას მოკვლა განუზრახავთ. ვალის ადიუტანტი სასიკვდილოდაა დაჭრილი რევოლვერით.

ᲞᲔᲢᲔᲠᲑᲣᲠᲒᲘ, 26 ოᲥᲛᲔᲛᲑᲔᲠᲘ ხელმწიფე იმპერატორი წაბრძანდა ცარსკოე სელოში, სადაც შორეულ აღმოსავლეთს წასასვლელათ მომზადებული ჯარი სდგას. ხელმწიფე გააცილეს სასახლისა და სამხედრო მინისტრებმა, სასახლის კომენდანტმა,

---

მაშ, ვინ მისდევს ჩვენში მწერლობას? ეს მძიმე, მაგრამ სასახელო საქმე თავს უდევთ უმთავრესად ის პირთ, რომელთაც მიუღიათ მხოლოდ საშუალო სწავლა, ან შეეწყვიტა მსხვერპლი სკოლის რუტინა-სიმკაცრისა, ამ პირთ თავის ნიჭის, მხნეობის და შრომის მეოხებით განუკვეთარებიათ თავი, გაუცვნიათ ცხოვრება, შეუსწავლიათ საკმაოთ ქართული ენა, მწერლობა, ისტორია და შეენილან ჩვენი საუკეთესო მწერალნი და მოღვაწენი. ბევრი ამ პირთაგანი ბედნიერად თვლის თავს, თუ იშოვა 7—8 თუმანიანი ალაგი, არჩენს ცოლ-შვილს და თანაც თავის მეცინე თავისუფალ დროს ანდომებს უანაგოოთ ქართული მწერლობის და ხალხის სასახურს. ამის მაგალითები საკმაო ჩვენში. ესენი არ ბრწყინავენ სიმდიდრით, დიდ შემოსავლით და ჩინ-ორდენებით. აი ამ მუშაშოღვაწეთა წრეს ეკუთვნის ია ეკალაძეც.

პროფესიონალური მწერალი, როგორც ეს სხვა ქვეყნებშია, ორიც არ გვყავს. ჩვენი მწერალი უფრო შემთხვევით ლიტერატურაზე წარმოადგენს. მას არა აქვს ნივთიერი საშუალება, რომ მთელი დრო შეესწიროს თავის საყვარელ საგანს, ე. ი. მწერლობას. მას შია, მას სცივა, მას ცოლ-შვილი ჰყავს, დედ-მამა და დამძმანი, მწერლობა მას არაფერს აძლევს; მაშ რა უნდა ჰქნას საბრალომ? უნდა მოიპოვოს სადმე სამსახური, უნდა შესწიროს საუკეთესო დრო მისთვის უმაურ საქმეებს და, დასვენების ნაცვლათ, ორიოდე საათი უნდა მოანდომოს თავის საყვარელ მწერლობას. სად აქვს ამისთანა კაცს დრო, ფეხ და ფეხ მისდიოს მსოფლიო ლიტერატურის მსვლელობას?! სად აქვს დრო დაიმუშავოს კარგათ თავისი ტემა და ტიპები? სად აქვს დრო გაიეთაროს მხატვრობა და ტეხნიკა?! ისიც საკვირველია, რასაც ჰქმნის მისი დაქანცული გონება, მისი დაღალული მარჯვენა. განა შეგვიძლია შევუფარდოთ ღორების დევნით დაღლილი ღარიბი მეურნე ვაფა-ფშაველი ან ბავშვების ჩიჩინით კიდევ უარესათ დაქანცული ნ. ლომაური რომელსამე ბურტყს ან სენკევიჩს, რომელნიც აკოპავებენ ასიათას მანეთებს და ცხოვრობენ ფუფუნებაში?! ამის შემდეგ გამობრძანდება კლიენტ-პაციენტების ფულებით გულმოსუყებული რომელიმე დროგნი კრიტიკოსი, ხშირად პირადი მტრობით აღგზნებული, და ეკლინება რისხვად და მეხად ჩვენს მწერლობას, ერთი კალმის მოსმით უსაფუძლოდ აქარწყლებს, აშკირებს და ურა ყოფს ათის და ოცის წლის ნაწარმოებს. არა, ბატონებო! ეს არაა სამართალი! ასე არ იქმენ ჭეშმარიტ კრიტიკოს! ასე არ უნდა ჰქ�ეფხ-ქეფშ ჩვენს მწერლობას! შენ, მტრობა და პირადობა კრიტიკოს ნიდა - ᲐᲛᲐᲠᲑᲣᲜᲔᲚ! დრო არის მოადგეს ბოდო ამ გვარ უდიერობას!..

II

შეიძლება ასე არ დადავცდეწოდი საგანს და არ გამეგრძელებინა საუბარი, რომ ამ მოკლე ხანში არ წამეკითხა ბ-ნ ზანგის წერილი ია ეკალაძის კრებულის შესახებ (იხ. «ცნ. ფურც.» № 2589). პირადათ დიდ პატივს ვცემ ბ-ნ ზანგს, მაგრამ ეს ვერ დამშლის გამოვთქვა აქ ჩემი მხურვალე საყვედური. ბ-ნ ზანგის განხილვაში დინჯის, მიუკერძეველ კრიტიკის ნაცვლად, სამწუხაროდ, შეევმჩნევ მხოლოთ პირადობა. პატივცემულ კრიტიკს აშკარად ემჩნევა ატეორეტ გაჯავრება. მისი კილო ნათლად ᲛᲘᲛᲬᲝᲛᲡ ამას, მაგ., ის თავიდანვე იწუწებს ამ რიგათ:—«ბ-ნის ეკალაძის თხზულებათა განხილვა სალიტერატურო კრიტიკისათვის ფრიად ძნიშვნელოვანი ᲐᲠᲐ ᲡᲐᲡᲐᲐᲛᲘᲜᲝ ᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲐ (?) *). ძნიშვნელოვანია, რომ ამ მწერლის კალამს ᲨᲠᲐᲒᲐᲓᲐ თᲐᲒᲓᲐᲡᲐᲬᲘᲜᲐᲠᲘ ᲜᲐᲯᲔᲠᲯᲔᲜᲘᲡᲐᲜ ᲝᲠᲒᲐᲜᲣᲚᲘ ᲨᲔᲣᲠᲯᲔᲚᲘ ᲓᲐ ᲓᲝᲠᲩᲘᲡᲐ ᲙᲘ ᲐᲠᲐᲡᲐᲒ ᲡᲬᲐᲠᲘᲡ (?). შემდეგ.—«ვინც ამ ბელეტრისტის ნაწერების ახლად გამოცემული კრებული გადიკითხა, უეჭველია დამეთანხმება, რომ ბ-ნის ეკალაძის თხზულებანი საერთოდ მეტის-მეტი ᲛᲝᲐᲡᲬᲣᲦᲔᲚᲘ ᲡᲐᲙᲘᲗᲮᲘᲡᲐᲐ» (?). (მე პირველი არ გეთანხმებით ამაში, ბ-ნო ზანგო, და დიდათ სეეშვოა, რომ ვინმე დადეთანხმოსთ, თუ კი ისიც პირადობით არაა გადდენთილი. თამამად მოგახსენებთ, რომ ბ-ნ ეკალაძის ნაწერების მეტმა ნაწილმა ნამდვილი სიამოვნება მაგრძნობინა, თუმცა ეს წიგნი თქვენის კრიტიკის შემდეგ წავიკითხე).—«და ეს (ე. ი. ვინც მოიწონა), ჩვენ ფრიად სამწუხარო მოვლენათ მიგვაჩნია, რადგანაც გემოვნების სიწაბდრეს და გაფუჭებას ამტკიცებსო», გაიძახის რიხით ბ-ნი ზანგი. ერთი სიტყვით, წინ და წინ უსპობს მკითხველს საკუთარ მსჯელობა-გემოვნებას და ᲗᲮᲣᲠᲘ გაიბაღოს ყველანი თავის სუბიექტიურ კრიტიკის მონებათ. ნუ თუ შეჰფერის ამ გვარი საქციელი ᲭᲔᲨᲛᲐᲠᲘᲢ კრიტიკოს?!. და ბოლოს ბ-ნი ზანგი თავის კრიტიკულ განხილვაში გადაჭრით უარ-ᲗᲥᲕᲝᲗ ია ეკალაძეში ფანტაზიას, ადამიანის გულისა და ცხოვრების ვითარების ცოდნას და ნათელ წარმოდგენას იმ აზრებისას, რომელთაც ის თავის კალმის მოქმედების დედა-აზრად ᲗᲮᲝᲕᲓᲐ.

— „არ შეგვიძლიან აღუნიშვნელი დავტოვოთ, რომ ბ-ნს ეკალაძეს არც ერთი ეს აუცილებლად საჭირო თვისება არ მოგაპოვებია». — „შინაარსის მხრივ ბ-ნის ეკალაძის ნაწერები იმდენად სუტია და ლატაკი, რომ ზოგიერთ მის ნაწერს სრულიად არაფერი შინაარსი, არაფერი ფაბული არა აქვსო.“ შემდეგ განაგრძობს: „ეს სიმცირე შინაარსის ან სიუჟეტისა ᲛᲘᲛᲬᲝᲛᲡ, რომ ბ-ნ ეკალაძეს ძალიან ნაკლებათ აქვს ის ნიჭი, რომელსაც შემოქმედებით ძალას უწოდებენ.“ შემდეგ კიდევ აქვს შეოხსებული და დარსება კი არსად სსანსო (?). შემდეგ.—«ვინც ამ ბელეტრისტის ნაწერების ახლად გამოცემული კრებული გადიკითხა, უეჭველია დამეთანხმება, რომ ბ-ნის ეკალაძის თხზულებანი საერთოდ მეტის-მეტი ᲛᲝᲐᲡᲬᲣᲦᲔᲚᲘ ᲡᲐᲙᲘᲗᲮᲘᲡᲐᲐ» (?). (მე პირველი არ გეთანხმებით ამაში, ბ-ნო ზანგო, და დიდათ სეეშვოა, რომ ვინმე დადეთანხმოსთ, თუ კი ისიც პირადობით არაა გადდენთილი. თამამად მოგახსენებთ, რომ ბ-ნ ეკალაძის ნაწერების მეტმა ნაწილმა ნამდვილი სიამოვნება მაგრძნობინა, თუმცა ეს წიგნი თქვენის კრიტიკის შემდეგ წავიკითხე).—«და ეს (ე. ი. ვინც მოიწონა), ჩვენ ფრიად სამწუხარო მოვლენათ მიგვაჩნია, რადგანაც გემოვნების სიწაბდრეს და გაფუჭებას ამტკიცებსო», გაიძახის რიხით ბ-ნი ზანგი. ერთი სიტყვით, წინ და წინ უსპობს მკითხველს საკუთარ მსჯელობა-გემოვნებას და ᲗᲮᲣᲠᲘ გაიბაღოს ყველანი თავის სუბიექტიურ კრიტიკის მონებათ. ნუ თუ შეჰფერის ამ გვარი საქციელი ᲭᲔᲨᲛᲐᲠᲘᲢ კრიტიკოს?!. და ბოლოს ბ-ნი ზანგი თავის კრიტიკულ განხილვაში გადაჭრით უარ-ᲗᲥᲕᲝᲗ ია ეკალაძეში ფანტაზიას, ადამიანის გულისა და ცხოვრების ვითარების ცოდნას და ნათელ წარმოდგენას იმ აზრებისას, რომელთაც ის თავის კალმის მოქმედების დედა-აზრად ᲗᲮᲝᲕᲓᲐ.

---

*) ᲙᲣᲠᲡᲘᲕᲘ ᲧᲕᲔᲚᲒᲐᲜ ᲩᲔᲜᲘᲜᲐ. ᲐᲕᲢ.

დეკ; «ბ-ნ ეკალაძის ფანტაზიის სიღარიბეს აუცილებლივ დაჰყვება თან მრავალ-სიტყვაობა და ფრაზეოლოგია“. და ბოლოს ასე ათავებს: —«ათის წლის მუშაობის შემდეგ ჩვენ ვერავითარ რჩევას ვერ მივცემთ. ან კი როგორ და რა უნდა ვურჩიო იმ ბელეტრისტს, რომელსაც ფანტაზიის შემოქმედებითი ნიჭი არ უწყობს წერაში ხელსო».

ერთი სიტყვით, ბ-ნმა ზანგმა ყველაფერი მოუსპო ბ-ნ ეკალაძეს, უარ-ᲗᲥᲕᲝᲗ მისი ნიჭი, გრძნობა, ცოდნა, მხატვრობა, შემქნელი ძალა და ყოველივე ეს ერთის კალმის მოსმით, უბრალო ლიტონის სიტყვითა!.. თუმცა ბოლოს ორიოდე მაგალითი მოიყვანა, მაგრამ ისინი არაფერს არ ამტკიცებენ და იმ ორიოდე მაგალითით შეუძლებელია დაეახასიათოთ მთელის ათის წლის ნაწარმოები, რომელშიაც ბევრი მარგალიტები ურევია, მაგრამ ისინი მიმალა სადღაც ჩვენმა კრიტიკოსმა. ერთის სიტყვით, მან ეკალაძის ათის წლის ნაწარმი ქარსა და ნიავს გაატანა, თითონ ავტორს კი ამხელს, რომ არავითარი ნიჭი არა გაქვს, სჯობს კალამი გაადგო ხელიდანო, შენს ნაწერებში ერთად ერთი მოთხრობაა, რომ რამეს ჰგავსო, ესაა ᲫᲘᲪᲘᲡ სახლობაო; ამ გვარი რამ რომ გეწერა, კიდევ ჰო, ახლა კი გვიანდაა და სხვა. ბ-ნი ზანგი არც ამას სჯერდება: ᲗᲥᲘᲠᲔᲓᲐᲡ და ამგვარს ყველა მკითხველს, ვინც კი გაბეედა და მოიწონა ბ-ნ ეკალაძის ნაწერები. აი ამას ეძახიან ჩვენში კრიტიკას! ამ გვარ რამით ᲭᲙᲒᲑᲐᲒᲓᲔ მკითხველ საზოგადოებას!.. არა, ბ-ნო ზანგო, აგრე არ უნდა წეროს იმ პირმა, რომელსაც ᲗᲮᲣᲚᲘ აააფრიალოს ᲭᲔᲨᲛᲐᲠᲘᲢ კრიტიკის დროშა! ᲭᲔᲨᲛᲐᲠᲘᲢ კრიტიკა მწერლობის გამშუქებელი და გზის მაჩვენებელი კანდელია. ᲭᲔᲨᲛᲐᲠᲘᲢ კრიტიკა გვამცნევს ნაწარმოების ღირსება-ნაკლს, გვახედებს მის სიღრმეში და გვამცნობს მის სულს, იმავე დროს თვალს უხელს თვით მწერალს და აყენებს სწორ გზაზე მის ნიჭსა და შემოქმედებას. ერთის სიტყვით, ნამდვილი სალიტერატურო კრიტიკა დიდებულ როლს თამაშობს მეთხეველ საზოგადოების აღზრდაში და თვით მწერლობის ზრდა-აყვავებაში. სულ სხვაა ის უნიადაგო ქრიდა ან ზევსუტები, რომელიც მოვლენია უბედურ ქართველობას კრიტიკის ხახელით. ამგვარი «კრიტიკა» ᲰᲮᲣᲗᲐᲕᲓ მწერლობას, რეენის მკითხველთა გემო-აზროვნებას და ან სჩაგრავს, ან აზეიადებს თვით მწერალს. ერთის სიტყვით, მოაქვს ყოველ მხრივ დიდი შავნებლობა. ამგვარი პიროვნული «კრიტიკა» არის ნამდვილი ღვარძლი მწერლობის ᲯᲔᲯᲚᲘᲨᲘ, კიდევ უარესი,—იგია ᲨᲣᲑᲐᲛᲘᲜᲔ ლენკოფა მწერლობისა.

როგორი უნდა იყოს ნამდვილი კრიტიკოსი? კრიტიკულ, ე. ი. ᲐᲜᲐᲚᲘᲖᲣᲠᲘ ᲮᲐᲨᲚᲘ ᲒᲐᲜᲐᲚᲘ ᲝᲒᲝ უნდა იყოს აღᲬᲣᲠᲕᲘᲗ მსოფლიო მწერლობის და მეცნიერება-ფილოსოფიის ᲓᲠᲛᲐ ᲪᲝᲜᲔᲚᲘᲗ, ᲮᲔᲜᲐᲠᲜᲐᲩᲐᲢᲐᲜᲘᲗ და ᲛᲣᲨᲐᲠᲯᲐᲑᲘᲗ. გვყავს კი ჩვენ ამ გვარნი კრიტიკოსნი? სამწუხაროდ, არა. ჩვენი კრიტიკა შემთხვევითის ხასიათისაა, მასთან ᲮᲨᲘᲠᲐᲓ ან არის ᲚᲐᲨᲛᲝᲠᲩᲣᲚᲘ ᲚᲐᲜᲫᲦᲐ-ᲒᲘᲜᲔᲑᲐ, ან უნიადაგო ᲥᲔᲗᲐᲗᲐ-ᲥᲔᲗᲐ“.

ეს ორი უკიდურესობაა. ჩვენმა კრიტიკამ არ იცის ზომა, მას საზოგადოდ არ ეხერხება განიხილოს დინჯის კილოთი რომელიმე ნაწარმოები და აღნიშნოს, როგორც ნაკლი, ისე ღირსებანი, და სწორედ ამიტომ არის უმთავრესად ჩვენი მწერლობა ასე დაცემული, დაქვეითებული და უგზო-უკეოლოდ მოხეტიალე.

სიმონ ᲭᲘᲠᲩᲘᲐᲜᲝ.

(შემდეგი იქნება)

მის უდიდებულესობის ამალაში ჩარიცხულმა თავ. ობო�lენსკიმ, ლეიბ-ქირურგმა გირშმა და ფლიგელ-ადიუტანტმა თ. ორლოვმა და დრენენელმა. გატჩინოს სადგურზე სიმპერატორო მატარებელზედ ავიდა დიდი მთავარი მიხეილ ალექსანდრეს ძე, რომელიც ხელმწიფე იმპერატორს მიჰყვება ჯარების დასათვალიერებლად.

პეტერგუბერგი. სახარეთის დეკეშა მთავარ-შტაბს, 25 ოკტომბრის თარიღით: «24 ოკტომბერს ჩვენის ქვეითა ჯარის მცირე რაზმებმა, რომელთაც სოფ. ლინშინპუს ჩრდილოეთის ნაწილი ეპირა, წინ წაიწიეს და დაიპირეს სასოფლოა, ხოლო თავგამოდებულთთა რაზმმა კი (ახოტნეი) ჩრდილოეთის მხარე დაიპირა ამ სოფლისა. თავგამოდებულთთო ჩაიგდეს ხელთ რამდენიმე ჩვენი ტ ია3ონელთთა თოფი. მორშანის ბოლოს უნტერ-ოფიცერის გვამი რომელიც ლინშინპუსთან იპოვნეს, თავმოკვეთილი აღმოჩნდა, როგორც ჰოეტრონტე, იაპონიის სამსახურში მყოფ ხუნხუზთაგან. 24 ოკტომბერს, ღამით ჩვენმა ბატარეამ სროლა აუტეხა სოფლებს: კუდიაზსა, ნანგაილსა და გამლინინს. ამ სროლამ ძლიერ შეაშფოთა მტერი და აიძულა დაეცალა სანგრების ზოგი ნაწილი. 25 ოკტომბრიდან აქამდე ბრძოლის თაობაზედ მოახსენებანი არ მიგვიღია».

დროებით რედაქტორი **მრ. ᲘᲠᲨᲘᲫᲔ.**
გამომცემელი **Ა. ᲡᲐᲠᲐᲯᲘᲨᲕᲘᲚᲘ.**

გამოსადეგი ცნობანი:

პეტერგუბერგის ბირჟა

15 ოკტომბერს 1904 წ.

ვექსილის კურსი 3 თვით:

ლონდონში 10 გირვ. სტ.	93,60
ბერლინში 100 მარკაში	—
პარიეში 100 ფრანკში	—
ლონდონში ჩეკები	94,25
ბერლინში „	46,30
პარიეში „	—
ბირეის დისკონტი	6—7½%
4% სახელმწიფო რენტა	91⅞ ნ. გაყ.
4% სახ. სესხი 1902 წ.	—
4% გირავნ. ფურც. სახელ. საადგ. მამულო ბანკისა	89 მყ.
5% პირ. შინაგ. მომგ. ბილ. 1864 წ.	415 წ. გაყ.
5% მეორე შინაგ. სესხის მომგებ. ბილ. 1866 წ.	319 წ. გაყ.
5% გირავნ. ფურც. სახელმ. საადგ.-მამ. ბანკისა	266 წ. გაყ.
5% ობლიგაციები ტფილ. საკრედიტო საზოგ.	—
4½% ობლიგაც. იმავე საზოგადოებისა	—
4½% ტფილ. საადგ. მამ. ბანკის გირავნ. ფურცელ.	—
5% გირავნობის ფურც. იმავე ბანკისა	89½ ნ. გაყ.
6% ქუთ. საადგ. მამ. ბანკის გირ. ფურცელ.	—
5% გირავნ. ფურც. იმავე ბანკისა	—

საავადმყოფოები:

ᲥᲐᲚᲐᲥᲘᲡ ᲡᲐᲮᲐᲖᲘᲜᲝ ᲡᲐᲐᲕᲐᲓᲛᲧᲝᲤᲝ.—მიხეილის ქუჩა, სახაზინო სახლი. ფასი საერთო ოთახში—12 მან. ცალკე ოთახში—6ᲗᲘ მან. თვეში.

ᲥᲐᲚᲐᲥᲘᲡ ᲡᲐᲛᲮᲐᲠᲜᲐᲚᲝ.—მეუხრანის ქუჩა, სახლი ტერ-ოსიფოვისა. რჩევა უფასოა. ღარიბთათვის რჩევაცა და წამლითაც უფასოა. სამკურნალის გამე ექმი ბ. თარხანოვრი

ᲥᲐᲚᲐᲥᲘᲡ ᲡᲐᲛᲮᲐᲠᲜᲐᲚᲝᲡ ᲒᲐᲜᲔᲧᲝᲤᲘᲚᲔᲑᲐᲜᲘ:

ᲐᲓᲐᲛᲐᲠᲘᲡᲐ.—კახეთის ქუჩა, სახლი ტერ-ტეროვისა. გამგე ექიმი ი. იგიტინეი.

ᲙᲣᲗᲘᲡᲐ—ალექსანდროვის ქუჩა, სახლი მელქუმოვისა, ექიმი კ. გძელიშვილი.

ᲑᲐᲠᲨᲝᲕᲘᲡᲐ—ვორონცოვის ქუჩა, სახლი ედიგაროვისა. ექიმი თაოეკოსიანეი.

ᲗᲘᲚᲚᲘᲡ ᲡᲐᲛᲮᲐᲠᲜᲐᲚᲝ.—კრილოვისა და ველიკოკონიეესკის ქუჩის კუთხე, სახლი ლიბერმანისა, № 15 (ლიბერმანის სტამბის ზემო სართულში). ავადმყოფო უფასოდ აძლევენ რჩევას. სამკურნალოს გამგე-დირექტორის თანამდებობის აღმასრულებელი ექიმი ჭალი პუტიატა.

ᲥᲐᲚᲐᲥᲘᲡ ᲡᲐᲐᲕᲐᲓᲛᲧᲝᲤᲝ ᲡᲮᲚᲘᲗ ᲐᲕᲐᲓᲛᲧᲝᲤᲗᲐᲗᲘᲡ—უფასო, იმყოფება კოჯრის ქუჩაზე. ბარონ ტიზენგაუზენისა და ᲘᲯᲣᲚᲘᲡ სახლში. ექიმი მ. გეიდევანიშვილი.

ᲡᲘᲜᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ᲐᲕᲐᲓᲛᲧᲝᲤ ᲥᲐᲚᲗᲐᲗᲘᲡ—საავადმყოფო იმყოფება ავლაბარში, პეტრე-პავლეს ეკლესიასთან. 25 აგვისი უფასოა, 15 აგვისი—ფასიანი, თვეში 12 მან. გამგე ექიმი ისტომინი.

ᲓᲐᲓᲐᲓᲔᲑᲘ ᲡᲔᲜᲘᲗ ᲐᲕᲐᲓᲛᲧᲝᲤᲗᲐᲗᲘᲡ უფასო საავადმყოფო. გამგე ექიმი გულულიანეი.

ᲥᲐᲚᲐᲥᲘᲡ ᲣᲤᲐᲡᲝ ᲦᲐᲛᲘᲡ ᲗᲐᲒᲨᲘ-ᲡᲐᲤᲐᲠᲘ ᲡᲐᲮᲚᲔᲑᲘ:

1) ვორონცოვის ქუჩა, მეექვსე ნაწილი, სახლი მელიქიანცისა.

2) დიდუბეში, სახლი გოლდლიუტკისა.

მიმოსვლა რკინის გზის მაგარებლებისა ამ წლის 15 ოკტომრიდან.

(ფრჩხილებს გარეშე ნაჩვენებია ჭეტერბურგის საათი, ფრჩხილებში—ტფილისისა).

ა) ტფილისიდან მიდის:

ᲑᲐᲫᲛᲣ: 1) სწრაფი № 20 (მარტო სამშაბათობით) ნაშუადღევის 5 ს. 21 წ. (6 ს. 19. წ.); 2) საფოსტო № 4 საღამოს 5 ს. 40 წ. (6 ს. 38 წ.); 3) სამგზავრო № 6 დილის 7 ს. 44 წ. (8 ს. 42 წ.); 4) საკონლის და სამგზ. № 18 ღამის 10 ს. 24 წ. (11 ს. 22 წ.).

ᲑᲐᲗᲣᲛᲘ: 1) საფოსტო № 3 ნაშუადღევის 4 ს. 20 წ. (5 ს. 18 წ.). 2) სამგზავრო № 5 დილის 6 ს. 29 წ. (7 ს. 27 წ.)

ᲔᲠᲔᲕᲐᲜᲘᲡ ᲓᲐ ᲧᲐᲠᲘᲡ: 1) საფოსტო № 74/75 ღამის 11 ს. 55 წ. (12 ს. 53 წ.); 2) საკონლ. სამგზ. № 90/91 ნაშუადღევის 10 ს. (10 ს. 58 წ.).

ᲑᲝᲠᲯᲝᲛᲘ: სამგზავრო № 7/8 ნაშუადღევის 2 ს. 40 წ. (3 ს. 38 წ.).

ტფილისში მოდის:

ᲑᲐᲫᲛᲣᲓᲐᲜ: სწრაფი № 19 (მხოლოდ პარასკევს), ნაშუადღევის 2 ს. 26 წ. (3 ს. 24 წ.); საფოსტო № 3 ნაშუადღევის 3 ს. 03 წ. (4 ს. 01 წ.); სამგზავრო № 5 დილის 5 ს. 56 წ. (6 ს. 54 წ.); საკ. და სამგზ. № 17 საღამოს 11 ს. 38 წ. (12 ს. 36 წ.).

ᲑᲐᲗᲣᲛᲘᲓᲐᲜ: საფოსტო № 4 საღამოს 4 ს. 56 წ. (5 ს. 54 წ.); სამგზავრო № 6 დილის 7 ს. 01 წ. (7 ს. 59 წ.).

ᲔᲠᲔᲕᲐᲜ-ᲧᲐᲠᲘᲡᲓᲐᲜ: საფოსტო № 76/77 დილის 5 ს. 35 წ. (6 ს. 33 წ); საკონ.-სამგზ. № 92/93 ნაშუადღევის 3 ს. 50 წ. (4 ს. 48 წ.).

ᲑᲝᲠᲯᲝᲛᲘᲓᲐᲜ: სამგზავრო № 8/7 დილის 6 ს. (6 ს. 58 წ.).

ბ) ბაქოდან გამოდის:

ᲢᲤᲘᲚᲘᲡ-ᲑᲐᲗᲣᲛᲘᲡᲐᲙᲔᲜ: 1) სწრაფი № 19 (მხოლოდ ერთხელ კვირაში) დამის 1 ს. 15 წ. (2 ს. 13 წ.); 2) საფოსტო № 3 საღამოს 7 ს. 52 წ. (8 ს. 50 წ.); 3) სამგზ. № 5. შუადღის 12 ს. 40 წ. (1 ს. 38 წ.); 4) საკ.-სამგზ. № 17 დილას 5 ს. 40 წ. (6 ს. 38 წ.)

გ) ბათუმიდან გამოდის:

ᲑᲐᲫᲛᲘ-ᲢᲤᲘᲚᲘᲡᲘᲡᲐᲙᲔᲜ: 1) საფოსტო № 4 დილის 4 ს. 36 წ. (5 ს. 34 წ.); 3) სამგზავრო № 6 საღამოს 6 ს. 05 წ. (7 ს. 03 წ.).

დ) ქუთაისიდან გამოდის:

ᲑᲐᲫᲛᲘ-ᲢᲤᲘᲚᲘᲡᲘᲡᲐᲙᲔᲜ: 1) სამგზავრო № 51 ღამის 12 ს. 05 წ. (1 ს. 03 წ.); 2) სამგზავრო № 53 დილის 8 ს. 25 წ. (9 ს. 23 წ.); 3) სამგზავრო № 55 ნაშუადღევის 2 ს. 20 წ. (3 ს. 18 წ.); სამგზავრო № 57 საღამოს 6 ს. 20 წ. (7 ს. 18 წ.).

ᲡᲘᲐ

ტფილისის ქალაქის სასანიტარო-ადმასრულებელ კომისიაში ჩარიცხული ექიმებისა, რომელებმაც უფასო სამკურნალო დახმარება უნდა გაუწიონ ღარიბ ავადმყოფთ

ავადმყოფმა უნდა მიჰმართონან საექიმო დახმარებისათვის რომელსამე ქვემოდ-აღნიშნულ ექიმთაგანს, მაგრამ სასურველია მიჰმართონან უფრო მახლობლად მყოფს.

ᲐᲚᲐᲓᲐᲒᲘᲜᲘᲡ. ალექსანდრე სტეფანეს ძე. იდგის ავადმყოფებს დილით 7 საათ.—9 საათ. საღამოთი 8 საათ.—9 საათ.

ადრესი: ეგზარხოსის მოედანი, სინოდალურ კანტორაში.

ᲒᲝᲓᲔᲚᲘᲜᲘ, ალექსანდრე გიორგის ძე, 10 საათ.—11½ საათ. (ცენტრალურ სამკურნალოში), საღამოთი 5 საათ. —7 საათ. სახლში, ბარონის ქუჩა, ავეჯულის რიგი. სახლი თამამშვილის № 16.

ᲒᲘᲝᲠᲒᲘ, ოტტო გიორგის ძე. დილით 7 საათ.—9 საათ., საღამოთი 7 ს.—9 საათ.

მიხეიდის ქუჩა, მიხეიდის საავადმყოფოს შენობაში.

ᲯᲐᲜᲘᲑᲔᲙᲝᲕᲘ, ესტატე ნიკიტის ძე. დილით 7 ს.—9 ს., საღამოთი 7 ს.—9 ს.

სოლოლაკში, ამაღლების ქუჩა, სახლი № 17

ᲔᲚᲘᲪᲔᲕᲘ, მნაცაკან რომანოზის ძე. დილით 7 ს.—9 ს., საღამოთი 5 ს.—7 ს.

მიხეიდის ქუჩა, სახლი № 111.

ᲜᲐᲒᲚᲣᲠᲗᲚᲔᲕᲘ, იოსეს მათეს ძე. დილის 10 ს.—11½ ს. (ᲙᲣᲪᲘᲡ ქალაქის სამკურნალოს განყოფილებაში), საღამოთი 5 ს.—8 ს., სახლში:

გრიბოედოვის ქუჩა, სახლი № 40

ᲙᲐᲚᲣᲨᲘᲜᲘ, ნიკოლოზის გერასიმეს ძე. დილით 10 ს.—11½ ს., (ქალაქის სამკურნალოს ᲙᲣᲪᲘᲡ განყოფილებაში), საღამოთი 5 ს.—7 ს.

ალექსანდრეს ქუჩა № 36.

ᲛᲘᲠᲨᲐᲚᲘᲜᲘ, მიხეილ ივანეს ძე. დილით 7 ს.—9 ს. საღამოთი 7 ს.— 9 ს.

კრასნოგოროსკის შესახვევი № 8.

ᲡᲐᲐᲗᲘᲡᲐᲖᲝᲛᲘ, ივანე თომას ძე. დილით 8 ს.—9 ს., საღამოთი 4 ს.—5 ს.

ალექსანდროვის ქუჩა № 6.

ᲗᲐᲗᲐᲕᲘᲗᲘᲡᲘᲐᲜᲘ, ტიგრან მათეს ძე. დილით 9 ს.—1 ს. (ქალაქის სამკურნალოს ხარეუნის განყოფილებაში), 86 ს.—საათ. საღამოთი სახლში.

ერეზანოვის ქუჩა, სახლი თბილისა № 11

ᲮᲐᲢᲘᲡᲘᲡᲘᲐᲜ, ნიკოლოზის დავითის ძე. დილით 7 ს.—8 ს. და საღამოთი 4 ს.—6 ს. აგრეთვე დილით 10 ს.—12 ს. სამკურნალოს ავლაბრის განყოფილებაში. ბებუთოვის ქუჩა № 27.

ᲨᲐᲮ-ᲐᲖᲘᲖᲝᲕᲘ, არტაშეს ივანეს ძე. დილით 10—12 ს., საღამოთი 7½—8½ ს. გონჭარნი ქუჩა, № 30 (ჩუღურეთში).

ᲨᲘᲠᲘᲜᲘᲜᲐ, ანნა ივანეს ასული. დილით 10—12. (ქალაქის სამკურნალოს დიდუბის განყოფილებაში), საღამოთი 5—6 ს სახლში,—ბაქოს ქუჩა, სახ ლი № 7.

ᲒᲐᲜᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲐᲜᲘ

„ᲪᲝᲓᲜᲐ“-Ს

წიგნის მაღაზიაში

ისყიდება:

დიდი სურათი ზოთა რუსთაველისა აკაკის ლექსით ბრესტოლის ქალაღლზედ.	60 კ.
რაჯა სოსიკო მერკვილაძისა.	20 კ.
ლექსები ილია ჭავჭავაძისა—სურათით	15 კ.
რაშია ბედნიერება? იასე რაქველისა	10 კ.
სამშობლო და კაცობრობა ი. მაჭავარიან.	10 კ.
სიმღერა აკაკისა სურათით	15 კ.
წმიდა გიორგის რაზმი აკაკისა	5 კ.
გრიგოლ ორბელიანის ლექსები.	20 კ.
კულტურა ლიპერტისა ნათ. კ. ყიფიანისა	50 კ.
ლექსიკონი რუსულ-ქართული	50 კ.
ლექსიკონი სპა ორბელიანისა.	3— „
სახოკიანი რუსულ-ქართულად.	20 კ.
სამეგრელოს საერო სკოლები ლ. ლოლუასი	5 კ.
აბში ანუ აკაკისა	30 კ.
ვაჭრული ᲙᲣᲪᲘ აკაკისა	5 კ.
პატარა ჩონგური (ლეკ ენა)	5 კ.
დათუნა გოცირეძე და რაჭის ერისთავი, როსტ.	5 კ.
ოკრუა (ხალხური ზღაპარი)	5 კ.
სანი ზღაპარი	10 კ.
აბრამის და იობის ლექსი	3 კ.
თამარ მეფე სურათით	5 კ.
სურათი თამარ მეფისა დიდი	1—50 კ.
» » » პატარა.	6 კ.
თხზულება ია. ეკალაძისა	1— „
ქვათა ლაღადი ი. ჭავჭავაძისა	—30 კ.
თარგმანი იაკობ ნოსელისა	—50 კ.
დამაკვირდი, ბრძენთა ზარები	—50 კ.
მამიდა ასმათი გ. წერეთლისა	—20 კ.
თავ გადასავალი აკაკისა	1— „
სიტყვიერების თეორია ე. კ.	1— „
გლები კაცის ისტორია 2,3, და 4 ნაწილი	1—80 კ.
დამოწმებულნი ნათ. თ. სახოკიანი	1— „
ლექსიკონი ქართ.-რუს. ჩუბინაშვ. ყდ.	9— „
ამ გვარიგე რუსულ-ქართული ყდით	3— „
ლექსიკონი რ. ერისთავისა ბოტნიკურ.	—60 კ.
ანტონ ქათალიკოზ. ქართ. ღრამატიკა	1—50 კ.
ვახუშტის გეოგრაფია	2— „
ისტორ.-ისაბუთებ შინ მდევნის მონასტერ	—50 კ.
ვეფხვის ტყაოსანი ფ. კ. გამოცემული.	—60 კ.
მზა მეტყველება ანტონ ქათალიკოზისა.	2—50 კ.
დავით გურამიშვილი	1— „
ქართლის ცხოვრება I, II და III.	1—80 „
Вступл. Грузіи въ сос. Имп. Рос.	—40 к.
История Грузинск. церк. Е. К.	2 р. „
კალმასობა იოვანე ბატონიშვილისა	1— „
ამირან-დარეჯანიანი	1— „
ცხოვრება მეფე გიორგი მეცამეტის	1— „
რამას განდევნა ალ. ს—შვილისა.	—40 კ.

თხზულებანი: აკაკი წერეთლისა, ილია ჭავჭავაძისა. ალ. ყაზბეგისა, მამია გურიელისა, გიორგი წერეთლისა, გრ. ალაშიძისა, ვაჟაფშაველასი, არაგვისპირელისა და სხვათა.

საქართველოს დიდება, საბინასა. 1—20 კ.

სურათები ქართველ მწერალთა და მსახიობთა საფოსტო ღია ბარათზე თითო. „—5 კ.

აქვე ისყიდება **სკოლების სახმარებელი სახელმძღვანელოები** და **უთარგმანო ქართული წიგნები.**

ვინც მოისურვებს წიგნების დაბარებას, დაუყოვნებლივ გაეგზავნება ფას დადებით.

მისამართი ფოსტით: Тифлисъ книжный магазинъ „ᲦᲝᲜᲐ“.

მაღაზიის პატრონი სოსიკო მერკვილაძე.

ᲕᲠᲝᲤᲘᲚᲘ

ᲒᲐᲜᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲘ

ᲒᲐᲛᲝᲒᲘᲓᲐ ᲓᲐ ᲘᲡᲧᲘᲓᲔᲑᲐ

ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲬᲘᲒᲜᲘ

ᲣᲪᲮᲝ ᲡᲘᲢᲧᲕᲐᲗᲐ ᲚᲔᲥᲡᲘᲙᲝᲜᲘ

შედგენილი იოსებ იმედაშვილის-მიერ.

წიგნი შეიცავს 1130 გვერდს, დაბეჭდილია სუფთად, კარგს ქაღალდზედ და ჰღირს ერთ მანეთად.

ადრესი: **книжная торговля Іос. Зах Имедашвили, Георгіевская ул., домъ Арджеванидзе, противъ Александровскаго сада.**

ᲒᲐᲛᲝᲒᲘᲓᲐ ᲓᲐ ᲘᲡᲧᲘᲓᲔᲑᲐ ᲧᲕᲔᲚᲒᲐᲜ

ᲜᲐᲬᲐᲠᲔᲑᲘ Ს. ᲛᲔᲡᲮᲘᲡᲐ

ტ. 1. II+533 გვ.

ავტორის სურათით და ავტოგრაფით, გამოცემა ს. ფარცხალავისი. ფასი ერთი მ. უმთავრესი საწყობი «წ. კ. გამავ. საზოგადოებაში».

ᲒᲐᲛᲝᲒᲘᲓᲐ ᲓᲐ ᲘᲡᲧᲘᲓᲔᲑᲐ

ახალი წიგნი

ᲣᲪᲮᲝ ᲡᲘᲢᲧᲕᲐᲗᲐ ᲚᲔᲥᲡᲘᲙᲝᲜᲘ

შედგენილი იოსებ იმედაშვილის-მიერ.

წიგნი შეიცავს 1130 გვერდს, დაბეჭდილია სუფთად, კარგს ქაღალდზედ და ჰღირს ერთ მანეთად.

ადრესი: **книжная торговля Іос. Зах Имедашвили, Георгіевская ул., домъ Арджеванидзе, противъ Александровскаго сада.**

ᲒᲐᲛᲝᲒᲘᲓᲐ ᲓᲐ ᲘᲡᲧᲘᲓᲔᲑᲐ

ᲙᲐᲢᲐᲚᲝᲒᲘ

წარმოსადგენად ნება-დართულ ქართულ ᲬᲘᲗᲔᲚᲘᲡᲐ.

ᲤᲐᲡᲘ 15 ᲙᲐᲞ.

ვისაც სურს ყიდვა, მიჰმართონ ქართულ დრამატიულ საზოგადოების კანტორაში ბ-ნ დავ. ნახუცრიშვილს (3—3)

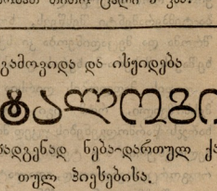

ᲛᲝᲬᲘᲗᲮᲝᲕᲔᲗ ᲧᲕᲔᲚᲒᲐᲜ ᲜᲐᲛᲓᲕᲘᲚᲘ

„ᲝᲓᲚᲝᲑᲠᲘᲜᲘ“ მ. ვ. ლებედევის“

ეს წამალი სრულიად აქრობს რამდენამე დღეში ძველს ბებერას და მეტ-ხორცსძირიან-ფესვიანნად. მხოლოდ ეტიკეტი უნდა ჰქონდეს, მთავრობისაგან დამტკიცებული № 22473.

იყიდება ტფილისში—საადგილო საქონლის კავკასიის სავაჭრო ამხანაგობასა და ის განყოფილებებში ბაქოსა და ბათუმში.

(0—9—15)

ᲠᲝᲚᲘᲐᲚᲔᲑᲘ ᲞᲘᲐᲜᲘᲜᲝ

ფეხ-ბარმონები, სკრიპკები, გიტარები ფლეიტები, კლარნეტები, ნოტები, სიმები და სხ.-და-სხ.

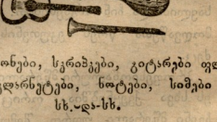

ᲐᲮᲚᲐᲮᲐᲜ ᲛᲘᲦᲔᲑᲣᲚᲘ ᲛᲐᲦᲐᲖᲘᲜᲘᲡ ᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲐ. ᲛᲘᲘᲦᲔᲑᲔᲜ ᲨᲔᲡᲐᲙᲘᲠᲐᲕᲐᲓ ᲤᲐᲡᲘᲡᲐ.

ᲛᲘᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲘ: ვერა, მოსკოვის ქუჩა, № 6.

(4—344—4).

ᲒᲐᲛᲝᲒᲘᲓᲐ ᲓᲐ ᲘᲡᲧᲘᲓᲔᲑᲐ

ᲞᲐᲞᲘᲠᲣᲚᲝᲒ

კორექტურულ საქმეებს იაფ ფასად და სიზუსტით. მსურველთ მიჰმართონ «ᲕᲠᲝᲤᲘᲚᲘᲡ» რედაქციაში, დილის 11 საათიდგან ნაშუადღევის 3 საათამდე, დ. ᲯᲐᲜᲘᲫᲔ.

(0—ᲣᲗ—1).

ᲒᲐᲛᲝᲒᲘᲓᲐ ᲓᲐ ᲘᲡᲧᲘᲓᲔᲑᲐ

ᲜᲐᲬᲐᲠᲔᲑᲘ Ს. ᲛᲔᲡᲮᲘᲡᲐ

ტ. 1. II+533 გვ.

ავტორის სურათით და ავტოგრაფით, გამოცემა ს. ფარცხალავისი. ფასი ერთი მ. უმთავრესი საწყობი «წ. კ. გამავ. საზოგადოებაში».

ᲒᲐᲛᲝᲒᲘᲓᲐ ᲓᲐ ᲘᲡᲧᲘᲓᲔᲑᲐ

ᲢᲤᲘᲚᲘᲡᲨᲘ

НАРОДНАЯ МЕДИЦИНА

въ Закавказскомъ краѣ, Ა. ᲘᲐᲨᲕᲘᲚᲘᲡ.

ფასი 70 კაპ.

(2—141—2).

ᲒᲐᲛᲝᲒᲘᲓᲐ ᲓᲐ ᲘᲡᲧᲘᲓᲔᲑᲐ

ᲙᲐᲢᲐᲚᲝᲒᲘ

ᲤᲐᲡᲘ 15 ᲙᲐᲞ.

ვისაც სურს ყიდვა, მიჰმართონ ქართულ დრამატიულ საზოგადოების კანტორაში ბ-ნ დავ. ნახუცრიშვილს (3—3)

ᲒᲐᲛᲝᲒᲘᲓᲐ ᲓᲐ ᲘᲡᲧᲘᲓᲔᲑᲐ

ᲞᲐᲞᲘᲠᲣᲚᲝᲒᲘ

ᲒᲐᲛᲝᲒᲘᲓᲐ ᲓᲐ ᲘᲡᲧᲘᲓᲔᲑᲐ

ᲞᲐᲞᲘᲠᲣᲚᲝᲒᲘ

Дозволено цензурою Тифлисъ 26 октября, 1904 г.

Тип. Е. И. Хеладзе. Русск. базаръ, домъ арм. семинаріи